

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI MUDOFAA VAZIRLIGI
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY VA ЎRTA MAHSUS
TAYLIM VAZIRLIGINING
QARORI**

Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларида резервдаги ва захирадаги офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича ўқитиш учун талабаларни саралаш танловини ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкмасининг 2017 йил 9 октябрдаги 809-сон “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларининг ҳарбий тайёргарлик ўқув бўлинмалари тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш тўғрисида”ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларида резервдаги ва захирадаги офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича ўқитиш учун талабаларни саралаш танловини ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Мудофаа вазири

Тошкент ш.,
2017 йил «05» 12
33 - сон

А. Азизов

**Олий ва ўрта махсус
таълим вазири**

Тошкент ш.,
2017 йил «05» 12
24-2017 - сон

И. Маджидов

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа
вазирлиги ҳамда Олий ва ўрта-махсус таълим
вазирлигининг 2017 йил 5 декабрдаги
33, 24-2017-сон қарорига
ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларида резервдаги
ва захирадаги офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича ўқитиш учун
талабаларни саралаш танловини ўтказиш тартиби тўғрисидаги
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг “Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида”ги, “Мудофаа тўғрисида”ги қонунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 9 октябрдаги 809-сон “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларининг ҳарбий тайёргарлик ўқув бўлинмалари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш тўғрисида”ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларининг (бундан буён матнда ОТМ деб юритилади) резервдаги ва захирадаги офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича ўқитиш учун талабаларни саралаш танловини (бундан буён матнда танлов деб юритилади) ўтказиш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом “Чақирикқача ҳарбий таълим” йўналиши бўйича мутахассислар тайёрлайдиган ҳарбий таълим факультетларига нисбатан татбиқ этилмайди.

2. Ҳарбий тайёргарлик ўқув бўлинмаларига (бундан буён матнда ХТЎБ деб юритилади) талабалар танлов асосида ОТМда иккинчи курс (тўртинчи семестр) охирида квота доирасида танлаб олинади.

3. Танловнинг асосий мақсади суҳбатлашиш ва тушунтириш ишларини олиб бориш орқали талабаларнинг ҳарбий кафедрада ўқиш салоҳияти ва кейинчалик ҳарбий мутахассислик бўйича хизмат қилиши мумкинлигини белгилайдиган чақирикқача бошланғич тайёргарлик дастури асосида жисмоний ривожланиши ҳамда билим даражасини баҳолашдан иборат.

4. ХТЎБда таълим олиш учун талабалар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 9 октябрдаги 809-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларининг ҳарбий тайёргарлик ўқув бўлинмалари тўғрисидаги низомда белгиланган талабларга жавоб бериши зарур.

5. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазири тегишли ўринбосарининг буйруғи билан танловни ташкил қилиш ва ўтказиш учун қабул комиссияси тузилади (бундан буён матнда танлов ўтказиш бўйича комиссия деб юритилади) ва қуйидаги таркибда унинг аъзолари тасдиқланади:

танлов ўтказиш бўйича комиссия раиси – Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги марказий аппарати масъул ходими;

танлов ўтказиш бўйича комиссиянинг котиби – ХТЎБ бошлиғи;

танлов ўтказиш бўйича комиссия аъзолари:

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги марказий аппарати масъул ходимлари;

тегишли ОТМнинг маънавий-маърифий ишлар бўйича проректорлари;

ХТЎБнинг ўқитувчилари.

Танлов ўтказиш бўйича комиссия қабул йилининг январь ойидан сентябрь ойига қадар фаолият юритади.

6. Танлов ўтказиш бўйича комиссия танлов ўтказиш жараёнида керакли шароитлар яратилиши, жойларда танловларни ўтказиш талабларига қатъий риоя этган ҳолда тегишли равишда ташкил этилиши ва адолатли ўтказилиши, шунингдек уларнинг натижалари ҳолислиги учун жавобгар бўлади.

7 Танлов ўтказиш бўйича комиссия раиси:

танлов ўтказиш бўйича комиссиянинг ишини ташкил этади;

танлов ўтказиш бўйича комиссиянинг вазифаларини белгилайди;

кичик комиссиялар фаолиятини мувофиқлаштиради ва назорат қилади.

8. Танлов ўтказиш бўйича комиссия ҳузурида Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазири тегишли ўринбосарининг буйруғи билан қуйидаги кичик комиссиялар тузилади:

шахсий-руҳий ўрганиш бўйича кичик комиссия;

талабаларнинг умумжисмоний тайёргарлик кўрганлигини баҳолаш бўйича кичик комиссия;

талабаларнинг чақириққача бошланғич тайёргарлик дастури бўйича билим даражасини баҳолаш бўйича кичик комиссия.

2-боб. Танловни ўтказиш

9. Танлов ўтказилишидан олдин ОТМнинг турдош таълим йўналишларига эга факультетларида талабалар билан тушунтириш ишлари ташкил этилади. Бунда талабаларга танловни ўтказиш билан боғлиқ барча тадбирлар, шу жумладан танловни ўтказиш муддатлари, талаб этиладиган ҳужжатлар, танловнинг асосий мезонлари тушунтирилади.

Тушунтириш ишлари январь-февраль ойларида ўтказилади.

10. ХТЎБда таълим олиш учун аризалар қабул йилининг январь-февраль ойларида қабул қилинади.

11. Талабалар томонидан ХТЎБда таълим олиш учун ХТЎБга қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади:

ариза;

паспорт нусхаси;

рейтинг дафтарчаси нусхаси;

3 x 4 см ўлчамдаги 6 та фотосурат (бош кийимсиз).

12. Қуйидагилар ХТЎБда таълим олиш учун ўтказиладиган танловнинг асосий мезонлари ҳисобланади:

тиббий кўрик;

шахсий-руҳий ўрганиш;

ОТМда таълим олиш жараёнида ўзлаштирилган билим даражаси натижалари;

умумжисмоний тайёргарликни баҳолаш;

чақириққача бошланғич тайёргарлик дастури бўйича билим даражасини баҳолаш.

Ҳар бир мезонларни ўтказиш вақти ва жойи талабаларга улар ўтказилишидан камида 20 кун олдин етказилади.

13. Танлов ўтказиш жараёнларининг шаффофлиги ва ҳолислигини таъминлаш мақсадида шахсий-руҳий ўрганиш, умумжисмоний тайёргарликни баҳолаш ҳамда чақириққача бошланғич тайёргарлик дастури бўйича билим даражасини баҳолаш жараёнлари узлуксиз равишда видеоёзувга туширилади.

14. Талабаларни ҳарбий хизматга яроқлилигини текшириш бўйича тиббий кўрик ОТМ жойлашган жойдаги мудофаа ишлари бўйича бошқарманинг (бўлимнинг) тиббий комиссиялари томонидан ХТЎБ бошлигининг сўровномасига биноан Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 21 февралдаги 95-сон қарори билан тасдиқланган Тинч ва ҳарбий даврда Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларида тиббий кўриқдан ўтказиш тўғрисидаги низомга мувофиқ февраль-март ойларида ўтказилади.

Саломатлигига кўра ҳарбий хизматга яроқсиз деб топилган талабалар кейинги босқичга қўйилмайди.

15. Шахсий-руҳий ўрганиш Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг руҳшунос мутахассислари томонидан психологик тест ўтказиш орқали шахсий-руҳий ўрганиш бўйича кичик комиссия томонидан мазкур Низомнинг 1-илоvasида келтирилган методикага мувофиқ март-апрель ойларида ўтказилади.

Психологик тест натижалари бўйича қуйидаги ҳулосалардан бири чиқарилади:

ХТЎБга қабул қилиш учун тавсия этилади;

ХТЎБга қабул қилиш учун тавсия этилмайди.

Психологик тест натижалари бўйича ХТЎБга қабул қилиш учун тавсия этилмаган талабалар танловнинг кейинги босқичига қўйилмайди.

16. Талабанинг ОТМда таълим олиш жараёнида ўзлаштирилган билим даражасини баҳолаш натижаси ОТМдаги ХТЎБга қабул қилишдан олдинги ўқиш даврида тўпланган баллар йиғиндисидан ташкил топади.

Бунда талабанинг уч семестр давомидаги умумий ўртача ўзлаштириш кўрсаткичи (ўзлаштириш тегишли равишда 55 баллдан 100 баллгача бўлган диапазонда ифодаланади) аниқланади.

17. Талабанинг ОТМда таълим олиш жараёнида ўзлаштирилган билим даражасини баҳолаш натижалари мазкур Низомнинг 2-илоvasига мувофиқ шаклда ОТМ томонидан расмийлаштирилади ва танлов ўтказиш бўйича комиссияга юборилади.

18. Талабаларнинг умумжисмоний тайёргарлигини баҳолаш комиссия раиси томонидан тасдиқланган режа-жадвал асосида Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги томонидан белгиланадиган жойларда талабаларнинг умумжисмоний тайёргарлик кўрганлигини баҳолаш бўйича кичик комиссия томонидан мазкур Низомнинг 3-илоvasида келтирилган методикага мувофиқ апрель-май ойларида ўтказилади.

Умумжисмоний тайёргарлик даражаси талабларига жавоб бермаган талабалар танловнинг кейинги босқичига қўйилмайди.

19. Талабаларнинг чақириққача бошланғич тайёргарлик бўйича билим даражасини баҳолаш тест ўтказиш усули ёрдамида тест ўтказиш бўйича кичик комиссия томонидан мазкур Низомнинг 4-илоvasида келтирилган методикага мувофиқ май-июнь ойларида ўтказилади.

20. Талабанинг танлов натижалари бўйича умумий бали унинг ОТМда таълим олиш жараёнида ўзлаштирилган билим даражасини баҳолаш натижасида аниқланган балини ва тест синовларида тўплаган балини қўшиш орқали аниқланади.

21. Талабаларни ХТЎБга қабул қилиш танловда тўпланган балларнинг рейтинг тизими бўйича амалга оширилади.

Танлов натижаларига кўра энг юқори балл тўплаган талабалар тегишли квота доирасида ўқишга қабул қилинади.

22. Бир хил минимал кириш балини тўплаган бир нечта талабалардан ОТМда таълим олиш жараёнида ўзлаштирилган билим даражасини баҳолаш натижалари бўйича кўп балл тўплаган талаба қабул қилинади.

23. Танлов натижалари бўйича мазкур Низомнинг 5-иловасига мувофиқ шаклда баённома тузилади ва унда қуйидагилар кўрсатилади:

тиббий кўрик натижалари;

психологик тест синовини натижалари;

ОТМда таълим олиш жараёнида ўзлаштирилган билим даражасини баҳолаш натижалари;

умумжисмоний тайёргарлик даражаси натижалари;

чакирикча бошланғич тайёргарлик бўйича билим даражасини баҳолаш натижалари;

талабанинг танловдаги умумий бали.

24. Танлов натижалари охириги тест синовлари ўтказилган куннинг эртасига эълон қилиниши шарт.

25. Танлов натижалари бўйича баённома икки нусхада расмийлаштирилади, танлов ўтказиш бўйича комиссия раиси, котиби ва аъзолари томонидан имзоланади, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирининг тегишли ўринбосари ва тегишли ОТМ ректорининг имзоси ҳамда мухр билан тасдиқланади.

Баённоманинг бир нусхаси Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигига, иккинчи нусхаси ОТМ ХТЎБга юборилади.

26. Танлов натижалари бўйича тузилган баённомага асосан август ойининг учинчи ўн кунлигида ОТМ ректорининг буйруғига биноан талабалар харбий тайёргарликни ўтиш учун қабул қилинади.

27. Танлов натижаларидан норози бўлган талаба ОТМда Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазири тегишли ўринбосарининг буйруғи билан тузиладиган апелляция комиссиясига апелляция бериш ҳуқуқига эга.

28. Апелляция комиссияси таркибига танлов ўтказиш бўйича комиссия ва кичик комиссиялар фаолиятида иштирок этмаган, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги марказий аппарати масъул ходимлари ҳамда ОТМ ходимлари орасидан комиссия раиси ва камида тўрт нафар, қоида тариқасида, ҳар бир танлов йўналиши бўйича биттадан аъзо киритилади.

Талаба танлов натижасидан норози бўлган тақдирда, танлов натижаси эълон қилинган вақтдан бошлаб 24 соат давомида апелляция бериши мумкин. Талаба томонидан берилган апелляция апелляция комиссияси томонидан 24 соат ичида кўриб чиқилиши лозим.

3-боб. Якуний қоида

29. Мазкур Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

Ўзбекистон Республикаси олий таълим
муассасаларида резервдаги ва захирадаги
офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича ўқитиш
учун талабаларни саралаш танловини ўтказиш
тартиби тўғрисидаги низомга
1-ИЛОВА

**Шахсий-руҳий ўрганиш
МЕТОДИКАСИ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Шахсий-руҳий ўрганиш талабаларни мазкур Методикада белгиланган тартибда психологик тест синовидан ўтказиш орқали амалга оширилади.

2. Психологик тестлар, уларнинг жавоблари, баҳолаш мезонлари ва жавоблар бланклари чақириққача бошланғич тайёргарлик дастури бўйича, қоида тариқасида, ҳар уч йилда бир маротаба Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг Ижтимоий-психологик тадқиқотлар маркази томонидан қайта ишлаб чиқилиб, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги томонидан тасдиқланади ҳамда ҳар йили психологик тест синовлари бошлангунга қадар шахсий-руҳий ўрганиш бўйича кичик комиссия (бундан буён матнда кичик комиссия деб юритилади) раисига юборилади.

3. Психологик тестлар, уларнинг жавоблари, баҳолаш мезонлари ва жавоблар бланклари кичик комиссия раисида сақланади ва у тестлар ва жавобларининг ошкор бўлиб кетмаслиги учун масъул ҳисобланади.

4. Дастлаб талабалар кичик комиссия таркибига киритилган мутахассислар томонидан шахсий-руҳий ўрганишни ўтказиш тартиби, шунингдек ҳар бир вазифа бўйича тайёрланган тестларни ечганлик учун назарда тутилган баҳолаш мезонлари билан таништирилади ҳамда тегишли йўл-йўриқлар берилади.

2-боб. Шахсий-руҳий ўрганишни ўтказиш

5. Шахсий-руҳий ўрганиш якка тартибда ёки гуруҳ бўлиб ўтказилиши мумкин.

6. Шахсий-руҳий ўрганиш гуруҳ бўлиб ўтказилганда, хонада талабалар 40 нафардан ортиқ бўлмаслиги зарур.

7. Шахсий-руҳий ўрганиш давомида номзодларга бир нечта вазифа бўйича психологик тестлар берилади.

8. Психологик тестлар талабаларнинг қуйидаги шахсий-руҳий хусусиятларини аниқлашга йўналтирилади:

ақл заковати, умумий интеллектуал салоҳияти ва хотираси;

мантиқий фикрлаши, зийраклиги, тафаккур шаклларининг ривожланганлик даражаси, фикрлаш тезлиги ва таҳлил қилиш қобилиятлари;

шахсига хос индивидуал хусусиятлари, киришимлилиги, психик турғунлиги, самимийлиги.

9. Психологик тест бошлангунга қадар талабанинг соғлиғи суриштирилади. Ўзини ёмон ҳис қилаётганидан шикоят қилган талабалар ўрганишга қўйилмайди. Бундай ҳолатда далолатнома тузилади ва унга кейинги шахсий-руҳий ўрганишдан ўтиш учун қайта рухсат берилади.

10. Жавоблар варақасининг тўғри тўлдирилиши учун талаба шахсан жавобгар ҳисобланади.

11. Психологик тест синовлари ўтказиладиган хонага микрокалькулятор, луғат, жадвал, китоб, уяли телефон, компьютер, телекоммуникация воситалари олиб кириш ва улардан фойдаланиш тақиқланади.

12. Психологик тест ўтказиш вақтида ўрганиш ўтказаетган шахслар талабаларни узлуксиз равишда кузатиб туради.

13. Барча топшириқлар бажариб бўлингандан сўнг, талабалар жавоблар бланкаларини ўрганиш ўтказаетган мутахассислардан бирига топширади. Ўрганиш ўтказган мутахассислар жавоблар бланкларини қабул қилишда уларнинг тўғри тўлдирилганлигига эътибор бериши зарур.

14. Вазифаларнинг барчасини муваффақиятли топширган талаба олий таълим муассасаси ҳарбий тайёргарлик ўқув бўлинмасига кириш учун тавсия этилади ҳамда унга дастлабки танлашнинг кейинги тадбирларида иштирок этиш учун рухсат берилади.

15. Вазифаларни муваффақиятли топшира олмаган талабанинг такрорий тест синовларидан ўтишига йўл қўйилмайди.

3-боб. Яқуний қоидалар

16. Шахсий-руҳий ўрганиш синовларини топширган талабаларга қайднома расмийлаштирилади.

17. Мазкур қайдномада талабалар томонидан тўпланган баллар ва шахсий-руҳий ўрганиш бўйича хулоса акс этирилади.

18. Қайднома кичик комиссия раиси ва аъзолари томонидан имзоланади.

19. Шахсий-руҳий ўрганиш натижаларидан норози бўлган талаба, унга нисбатан берилган хулосани асослантирувчи маълумот билан танишиш ҳуқуқига эга.

Ўзбекистон Республикаси олий таълим
муассасаларида резервдаги ва захирадаги
офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича ўқитиш
учун талабаларни саралаш танловини ўтказиш
тартиби тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

(олий таълим муассасаси номи,
олий таълим муассасаси ректорининг
Ф.И.О., имзоси)

20 ____ йил “ ____ ” ____

**Талабанинг олий таълим муассасасида таълим олиш жараёнида
ўзлаштирилган билим даражасини баҳолаш
НАТИЖАЛАРИ**

Т/р	Талабанинг Ф.И.О.	Семестр давомидаги умумий ўртача ўзлаштириш кўрсаткичи			Уч семестр давомидаги умумий ўртача ўзлаштириш кўрсаткичи
		1-семестр	2-семестр	3-семестр	
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>

Ўзбекистон Республикаси олий таълим
муассасаларида резервдаги ва захирадаги
офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича ўқитиш
учун талабаларни саралаш танловини ўтказиш
тартиби тўғрисидаги низомга
3-ИЛОВА

**Умумжисмоний тайёргарлик даражасини баҳолаш
МЕТОДИКАСИ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Талабаларнинг умумжисмоний тайёргарлиги даражаси уларнинг мазкур Методикада назарда тутилган тегишли машқларни бажаришини текшириш орқали баҳоланади.

2. Талабаларга дастлаб машқларни бажаришга қўйиладиган талаблар ва мезонлар ҳамда машқларни бажариш тартиби талабаларнинг умумжисмоний тайёргарлик кўрганлигини баҳолаш бўйича кичик комиссияси (бундан буён матнда кичик комиссия деб юритилади) таркибига киритилган мутахассислар томонидан тушунтирилади.

3. Умумжисмоний тайёргарлик даражасини баҳолаш тадбирларига талабалар спорт кийимида ҳамда шахсини тасдиқловчи ҳужжати билан келишлари лозим.

4. Талабалар қуйидаги машқларни бажаради:

а) эркак талабалар учун:

турникда тортилиш;

100 метрга югуриш;

3000 метрга югуриш;

а) аёл талабалар учун:

куч ишлатиладиган машқлар комплекси;

100 метрга югуриш;

1000 метрга югуриш.

5. Машқлар оралиғида талабаларга дам олиш учун камида 10 дақиқа вақт берилади.

6. Белгиланган машқларни узрсиз сабабларга кўра топширмаган ёхуд топширишдан бош тортган талабалар қониқарсиз баҳоланади.

2-боб. Машқларни бажаришга қўйиладиган талаблар ва мезонлар

7. Турникда тортилиш машқини бажаришда:

бош бармоқ поя ичкарасидан ушланади, тана биров ростланади, тизза бўғими тўғирланади, оёқ учлари чўзилади, тоvonлар бирлаштирилади;

ияк турник поясидан ўтгунга қадар қўллар букилади;

ҳаракат тўлиқ амалга оширилиши билан дастлабки ҳолатга қайтилади (осилиш ҳолати 1-2 сония давом этади).

Ушбу машқни бажаришда оёқларни кериш, танани ҳаракатсиз ҳолатда эгиш ҳамда оёқлар билан силтанма ҳаракатлар қилиш тақиқланади.

Жуфт тутилган оёқларни 45° гача букишга рухсат берилади.

8. Талабаларнинг турникда тортилиш машқи тўрт босқичли тизимда қуйидагича баҳоланади:

12 маротаба ва ундан кўп тортилганда – “аъло”;

10-11 маротаба тортилганда – “яхши”;

8-9 маротаба тортилганда – “қоникарли”;

1–7 маротаба ёхуд умуман тортила олмаганда – “қоникарсиз” деб баҳоланади.

9. Куч ишлатиладиган машқлар комплекси (тиббиёт ОТМ аёл талабалари учун) 1 дақиқа мобайнида бажарилади:

“Дикқат”, “Машқни бажаришга киришилсин” командасига асосан биринчи 30 сонияда белда етган ҳолда максимал олдинга эгилиб қўл билан оёқ учига тегиш, қўллар белда, оёқлар бириктирилган (оёқларни билинмас даражада эгиш, дастлабки ҳолатга қайтгунча бел кураги билан ерга тегиш);

“Вақт” командасига асосан “ерда қўлга таянган ҳолда ётиш” ҳолатга қабул қилиб ва дам олмасдан 30 сония ичида максимал миқдорда ерда қўлга таянган ҳолда қўлни эгиш ва тиклаш (гавда тик ҳолатда, қўлни кўкрак ерга текгунча эгиш).

10. Куч ишлатиладиган машқлар комплекси тўрт босқичли тизимда қуйидагича баҳоланади:

32 маротаба ва ундан кўп бажарган тақдирда – “аъло”;

29–31 маротаба бажарган тақдирда – “яхши”;

26–28 маротаба бажарган тақдирда – “қоникарли”;

25 маротаба ва ундан камроқ бажарган тақдирда – “қоникарсиз” деб баҳоланади.

11. 100 метрга югуриш машқи:

юқори ёки қуйи стартдан амалга оширилади;

стадионнинг югуриш йўлакчаси ёки қаттиқ қопламли текис жойларда ўтказилади.

12. Талабаларнинг 100 метрга югуриш машқи тўрт босқичли тизимда қуйидагича баҳоланади:

а) эркак талабалар учун:

14,0 сония ичида бажарган тақдирда – “аъло”;

14,1–14,4 сонияда бажарган тақдирда – “яхши”;

14,5–15,2 сонияда бажарган тақдирда – “қоникарли”;

15,3 сонияда ва ундан кўп вақтда бажарган тақдирда – “қоникарсиз” деб баҳоланади.

б) аёл талабалари (тиббиёт ОТМ) учун:

16,8 сония ичида бажарган тақдирда – “аъло”;

16,9 дан 17,4 сониягача бажарган тақдирда – “яхши”;

17,5 дан 18,0 сониягача бажарган тақдирда – “қоникарли”;

18,1 сонияда ва ундан кўп вақтда бажарган тақдирда – “қоникарсиз” деб баҳоланади.

13. 3000 (1000) метрга югуриш машқлари стадионнинг югуриш йўлакчалари ёки текис жойларда, умумий ёки алоҳида старт берилган ҳолда ўтказилади. Старт ва марра чизиклари бир жойда белгиланиши мумкин.

14. Эркак талабаларнинг 3000 метрга югуриш машқи тўрт босқичли тизимда қуйидагича баҳоланади:

12,40 дақиқа ва ундан камроқ вақт ичида бажарган тақдирда - «аъло»;

12,41 дақиқадан 13,20 дақиқагача бажарган тақдирда – «яхши»;

13,21 дақиқадан 14,00 дақиқагача бажарган тақдирда – «қониқарли»;

14,01 дақиқадан кўп вақтда бажарган тақдирда – «қониқарсиз» деб баҳоланади.

15. Аёл талабаларнинг 1000 метрга югуриш машқи тўрт босқичли тизимда қуйидагича баҳоланади:

4,25 дақиқа ва ундан камроқ вақт ичида бажарган тақдирда – «аъло»;

4,26 дақиқадан 4,40 дақиқагача бажарган тақдирда – «яхши»;

4,41 дақиқадан 5,00 дақиқагача бажарган тақдирда – «қониқарли»;

5,01 дақиқа ва ундан кўпроқ вақт ичида бажарган тақдирда – «қониқарсиз» деб баҳоланади.

16. Талабаларнинг умумжисмоний тайёргарлик даражасини баҳолашда камида битта «қониқарсиз» баҳо олган бўлса, умумжисмоний тайёргарлик синовларидан «ўтмаган» деб ҳисобланади.

17. Умумжисмоний тайёргарлик синовларидан ўтмаган талабаларга машқларни такрорий бажаришга рухсат берилмайди.

3-боб. Яқуний қоидалар

18. Умумжисмоний тайёргарлик синовларини топширган талабаларга қайднома расмийлаштирилади.

Мазкур қайдномада талабалар томонидан бажарилган машқлар ва улар учун қўйилган баҳолар кўрсатилади.

19. Қайднома талабаларнинг умумжисмоний тайёргарлик кўрганлигини баҳолаш бўйича кичик комиссия раиси ва аъзолари томонидан имзоланади.

20. Талабаларнинг умумжисмоний тайёргарлиги даражасини баҳолаш натижалари танловни ташкил қилиш ва ўтказиш бўйича қабул комиссиясига юборилади.

Ўзбекистон Республикаси олий таълим
муассасаларида резервдаги ва захирадаги
офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича ўқитиш
учун талабаларни саралаш танловини ўтказиш
тартиби тўғрисидаги низомга
4-ИЛОВА

**Чақириққача бошланғич тайёргарлик бўйича билим даражасини баҳолаш
МЕТОДИКАСИ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Талабаларнинг чақириққача бошланғич тайёргарлик бўйича билим даражаси тест ўтказиш усули орқали аниқланади.
2. Тестга жалб қилинган талабалар рўйхати танлов ўтказиш бўйича комиссия томонидан тасдиқланиб, тест ўтказиш бўйича кичик комиссияга (бундан буён матнда кичик комиссия деб юритилади) тақдим этилади.
3. Тестни ўтказиш учун кичик комиссия томонидан чақирувга қадар бошланғич тайёргарлик дастуридан тест саволлари ишлаб чиқилади.
4. Тест саволлари танлов ўтказиш бўйича комиссия мажлиси баёни билан тасдиқланади.
5. Тест саволлари ва уларнинг жавоблари танлов ўтказиш бўйича комиссия раисиди сақланади ва у уларнинг ошкор қилинмаслиги учун масъул ҳисобланади.
6. Тест ОТМнинг ҳарбий тайёргарлик ўқув бўлинмаларида ўтказилади. Бунда тест ўтказиш учун олий таълим муассасалари томонидан алоҳида аудиториялар ажратилади ва ҳар бир аудиторияга олий таълим муассасалари ходимлари орасидан аудитория раҳбари тайинланади.

2-боб. Тест синовларини ўтказиш

7. Тест синовлари танлов ўтказиш бўйича комиссия томонидан белгиланган кунда соат 9:30 да бошланади. Номзодлар соат 9:00 дан 9:20 гача тест ўтказиладиган аудиторияга киритилади.
Тест синовларига келмаган (соат 9:20 дан кейин тест ўтказиладиган аудиторияда бўлмаган) талабалар учун қўшимча тест синовлари ўтказилмайди.
8. Тест синовлари ўтказиладиган аудиторияга микрокалькулятор, жадвал, китоб, уяли телефон, компьютер, телекоммуникация воситалари ва шпаргалкалар олиб кириш тақиқланади.
9. Талабага тест топшириқларини бажариш учун 40 та тест саволи берилади.
10. Тест саволларини ечиш учун 60 дақиқа вақт берилади.
11. Талабаларга бериладиган тест саволлари китоб шаклида бўлади ва унинг титул варағида тест саволлари китобининг махсус коди қўйилади.
12. Ҳар бир тест саволида 4 тадан жавоб варианты берилади. Талабалар тест саволларини ечишда фақат битта тўғри жавобни белгилаши лозим.

Тўғри жавоб жавоблар варағига белгиланади. Бунда тест саволида берилган вариантлардан (А, В, С, D) бири ҳаворанг пастали шарикли ручкадан фойдаланилган ҳолда доирага олиш орқали белгиланади.

Тест саволида фақат битта тўғри жавоб белгиланиши лозим.

Жавобларни белгилашда ўчириш ва тузатишларга ҳамда бир нечта жавобни белгилашга йўл қўйилмайди.

Жавоблар тўғри белгиланиши учун талаба шахсан жавобгардир. Жавобларни нотўғри белгилаган талабаларнинг эътирози кўриб чиқилмайди.

Жавоблар варағига тест синовлари ўтказилган кун ва аудитория рақами, тест саволлари китобининг махсус коди, аудитория раҳбарининг Ф.И.О., тест саволларига берилган жавобларни текшириш натижалари ва текширган шахснинг (шахсларнинг) Ф.И.О. ва имзоси кўрсатилади.

13. Тест синовлари вақтида талабанинг аудиториядан чиқиши тақиқланади, талабанинг соғлиғи ёмонлашган ҳолатлар бундан мустасно.

14. Талабага тест синовларини қайта топширишга рухсат берилмайди.

15. Тест синовларини ўтказиш вақтида тест синовлари ўтказилаётган аудиторияда талабалар, аудитория раҳбари, танлов ўтказиш бўйича комиссия ва кичик комиссия аъзоларидан ташқари бошқа шахсларнинг бўлиши тақиқланади.

16. Тест синовларини ўтказишни бошлашдан аввал аудитория раҳбари талабаларга тест синовлари ўтказиш тартибини тушунтириши шарт.

17. Тест топшириқларини белгиланган муддатдан олдин бажарган ёки тест топшириқларини бажариш учун ажратилган вақт тугагач, талабалар тест материалларини аудитория раҳбарига топширади.

18. Кичик комиссия аъзолари тест ўтказилган куннинг ўзида тест саволларига берилган жавобларни текшириб, натижаларни (тўғри ва нотўғри жавоблар сони) шу куннинг ўзида соат 15:00 гача тегишлича, ҳар бир талабанинг жавоблар варағига ёзиб қўйиши шарт.

19. Тест саволларига берилган ҳар бир тўғри жавоб учун 1,5 балл қўйилади.

3-боб. Якуний қоидалар

20. Тест синовлари натижаларни (тўғри ва нотўғри жавоблар сони ҳамда умумий бали) кичик комиссия аъзолари томонидан имзоланган, кичик комиссия раиси томонидан тасдиқланган ҳолда шу куннинг ўзида соат 16:00 гача эълонлар тахтасига осиб қўйилади.

21. Тест синовлари натижалар (тўғри ва нотўғри жавоблар сони ҳамда умумий бали) кичик комиссия томонидан шу куннинг ўзида танлов ўтказиш бўйича комиссияга тақдим этилади.

22. Тест синов натижаларидан норози бўлган талаба, унга нисбатан берилган қўйилган балларни асослантирувчи маълумот билан танишиш ҳуқуқига эга.

Ўзбекистон Республикаси олий таълим
муассасаларида резервдаги ва захирадаги
офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича ўқитиш
учун талабаларни саралаш танловини ўтказиш
тартиби тўғрисидаги низомга
5-ИЛОВА

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

(олий таълим муассасаси номи,
олий таълим муассасаси ректорининг
Ф.И.О., имзоси)

20__ йил “__” __

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

Мудофаа вазири ўринбосари

(унвони, Ф.И.О., имзоси)

20__ йил “__” __

ҳарбий тайёргарлик ўқув

(олий таълим муассасасининг номи)

бўлинмасига резервдаги ва захирадаги офицерларни тайёрлаш дастурлари бўйича
ўқитиш учун талабаларни саралаш танлови натижалари бўйича
БАЁННОМА

20__ йил “__” __

(баённома тузилган жой номи)

Т/р	Талабанинг Ф.И.О.	Тиббий кўрик натижалари	Шахсий- рухий ўрганиш натижалари	Умум- жисмоний тайёргарликни баҳолаш натижалари	ОТМда таълим олиш жараёнида ўзлаштирилган билим даражасини баҳолаш натижалари	Чақириккача бошланғич тайёргарлик дастури бўйича билим даражасини баҳолаш натижалари	Талабанинг умумий бали
	1	2	3	4	5	6	7

Қабул комиссияси раиси:

(унвони, имзоси, Ф.И.О.)

Қабул комиссияси аъзолари:

(унвони, имзоси, Ф.И.О.)

(унвони, имзоси, Ф.И.О.)

Қабул комиссияси котиби:

(унвони, имзоси, Ф.И.О.)